

Hahmo taas tarkasteli itämerensuomen *-n:*-ne- -vartaloisten nominien ikää. Vanhimmille tällä tavoin taipuville sanoille on ehdotettu vastineita samojedikielistä asti. Pohdiskeluihin ims. konsonanttivartalaisuuden iästä liittyy ongelma, onko tämällyppisissä sanoissa kyseessä ollenkaan johdin vai pikemmin hyvin vanha vartalotyyppi.

Kielikontaktit, kongressin teema, painottuivat myös esitelmissä, joiden lähtökohtana oli viro. Siperiassa asuneiden virolaisten kosketukset muunkielisiin kansoihin olivat JÜRI VIKBERGIN aiheena. Vaikka viro on siellä nykyään säilynyt enää muutamien ihmisten puhumana, on 1800-luvun puolella muodostunut virolaisväestöä ollut välillä runsaastikin (vuonna 1918 40 000). Kosketuksia ei ole ollut niinkään paikalliseen alkuperäisväestöön kuin muihin luterilaisiin (suomalaisiin, latvialaisiin, saksalaisiin) ja venäläisiin. Viikberg rajasi päähuomionsa suomen kielen vaikutukseen, josta oli esittää monenlaisia esimerkkejä (*ainagi, kargulane, tühm, kinama*). Joiltain osin (*juod, tüöle, iemal; mb-komparatiivi; mon. 1. pers. pääte -mme*) jäi kuitenkin epäselväksi, onko välttämättä oletettava suomalaista vaikutusta vai saattaisiko virolainen murrepohja selittää ilmiön. Viron ja suomen suhteita pohti myös HANNU REMES, joka tarkasteli suomalaislajien kotiutumista viron kirjakieleen ja sen taivutusparadigmoihin.

Ruotsin ja viron kielen kosketukset olivat esillä kahdessa esitelmässä. EVI JUHKAM täydensi Paul Aristen, Huno Rätsepin ja Raimo Raagin havaintoja seulomalla lause(ke)rakenteiden lainautumista viron murteisiin. Päinvastaiselta kannalta asiaa pohti UILE KÄRK-REMES, joka kartoitti vironruotsalaisten kielenkäyttöä ja -vaihtoa toisen maailmansodan jälkeen.

RIHO GRÜNTAL

*

Volgalaiset kielet

Mordvasta ja marista pidettiin kahtena päivänä yhteensä 27 esitelmää kielitieteen sektiossa. Hallitseva kieli oli venäjä; 20 esitelmää pidettiin venäjäksi, kuusi saksaksi ja yksi englanniksi. Näistä on painettuina 25 abstraktia: yksi ranskaksi, neljä saksaksi, viisi venäjäksi ja 15 englanniksi. Esitelmöitsijöistä yksi oli ranskalainen, kolme suomalaista, neljä unkarilaista, kuusi marilaista ja 13 mordvalaista. Ainoastaan yksi mokšamordvalainen uskaltautui puhumaan saksaksi. Unkarilaisten panoksen piti olla vahvempi, mutta yksi heistä oli sairastunut eikä eräs toinen ollut saanut esitelmäänsä ajoissa valmiiksi kongressin järjestelykiireiden vuoksi. Peräti 19 esitelmää liittyi mordvaan, seitsemän mariin ja yksi molempiin.

GÁBOR ZAICZ oli ersän ja mokšan kiinteitä ja vapaita morfeemeja ja etymologista sanastoa vertaamalla päätyntyn siihen, ettei niissä ole kovin merkittäviä eroja, jotka estäisivät yhteisen kirjakielen kehittämisen. Etymologisen sanakirjan sanat eivät kuitenkaan kohoa frekvenssiliistoilla kovinkaan korkealle, joten ne eivät ole hyvä samankaltaisuuden mittari. Kuvaavampaa voisi olla verrata vaikkapa kummankin kielen 1000:ta yleisintä sanaa. Yleisön joukosta huomautettiin vielä, että suomen ja viron vertailu antaisi varmaan hyvin samanlaisen tuloksen, mutta silti kukaan ei ehdota niille yhteistä kirjakieltä.

GRIGORI JERMUŠKIN käsitteli ersän Ylä-Pjanzinin murteen assimilaattoria ilmiöitä. Tässä murteessa konsonantit *ž* ja *ž* sulautuvat vokaalin ja liudentuneen konsonantin etisessä asemassa yhteen *ž*:ksi. *š*, *ž* ja *č* menettävät »suhuisuutensa» tietyin edellytyksin. Fonologian alalta oli myös OSIP POLJAKOVIN aihe: sgr. **η*:n kehitys mordvassa. Erillinen *η*-foneemi on säilynyt joissakin ersän murteissa sananloppuisena sekä mokšan kirjakielessä *k*:n ja *g*:n edellä. Kaikkiaan sgr. **η*:ää edustaa nykymordvassa hyvin monta foneemia; esitelmöitsijän mukaan

ø, η, n, ñ, v, f, j, m ja *p*. Tästä käytiin jälkeinpäin vilkasta keskustelua, ja taululle alkoi ilmestyä hyvin monenlaisia etymologioita.

NINA AGAFONOVA oli perehtynyt Samarán (entisen Kuibyševin) läänin mordvan sekamurteiden morfologisiin erikoisuuksiin. Substantiivien taivutuksessa mokšan piirteet ovat pohjana, ersän määräinen taivutus on vaikuttanut niin ikään. Pronomineista tunnetaan useita rinnakkaisia datiivimuotoja, esim. *moñeñ, moñe, mond' eñ, mond' eñe, mond' e* 'minulle'. Eräästä paikallismurteesta löytyy myös *sne*-inessiivi persoonapronomineja taivutettaessa.

Ersän verbien johto-oppia käsiteltiin kahdessa esitelmässä. EDIT MÉSZÁROS oli kerännyt huomattavan aineiston Ustno-poetitšeskoje tvortšestvo mordovskogo naroda ja Mordwinische Volksdichtung -teoksista, n. 900 000 sanaa. Kukin johdettu tai johtamaton verbi oli mukana analyysissa ainoastaan kerran. Kaikkiaan 2843 johdosta joutui tarkemman tutkimuksen kohteeksi. Esitelmöitsijän laskelmien mukaan ersässä on 36 deverbaalista ja 28 denominaalista verbinjohdinta. Pelkästään deverbaalisesti käytetään 15 johdinta, vain denominaalisesti seitsemää johdinta, ja molempiin ryhmiin yhteisesti kuuluu 21 johdinta. Denominaaliset johdokset ovat deverbaalisia harvinaisempia. Johdoksista 31 % sisältää vähintään kaksi johdinta. Deverbaaliset erittäin produktiiviset johtimet *-kšñe-* ja *-vt-* voivat duplikoitua. Jos verbi on nominikantainen, mikä on ersässä sangen tavallista, on *ms*-tunnuksisen infinitiivin katsottu edustavan denominaalista *ø*-morfeemia. Myös adverbeista ja postpositioista voidaan muodostaa verbejä; tästä ei esitelmässä kuitenkaan ollut esimerkkejä. Johdinten liittymisessä kantasanaan on omat sääntönsä: toisinaan tarvitaan sidevokaali, toisinaan vartalon viimeinen konsonantti katoaa. Denominaalinen johtaminen on morfonologisesti yksinkertaisempaa. Neuvostoliittolaisen kielioppitradition mukaisesti Mézárós on erottanut de-

verbaalisille johtimille myös passiivis-refleksiivisen ja faktitiivis-kausatiivisen pääluokan muodostustehtävät sekä johtakin aspektuaalisia funktioita. Ainoastaan kolmannes ersän johtimista on produktiivisia. Denominaalisista johtimista produktiivisimmat ovat *-d'*- ja *-gad'*.

Kaikkein produktiivisimpiin johtimiin kuuluvaa monimerkityksistä *v*-johdinta esitteli MERJA SALO. Tällä johtimella on myös syntaktinen funktio; sen avulla mordvassa muodostetaan passiivi. Sijakieliopin valenssieroja hyväksi käyttäen voidaan *v*-johdokset jakaa seitsemään ryhmään: 1) automatiivit, 2) passiivit, 3) liikerefleksiivit, 4) 'sattua tekemään jtk', 5) 'voida tehdä jtk', 6) perfektiivit ja 7) *ø*-merkityksiset. Sen mukaan, aiheuttaa *v* muutoksen johdokseen liittyvien nominien valenssirooleissa verrattuna kantaverbiin vai ei, sitä voidaan pitää johdintyyppiltään muuntajana tai modifioijana. 6. ryhmä jakautuu kiintoisasti kahtia: transitiivisiin kantaverbeihin liittyy *v*-muuntaja ja intransitiivisiin *v*-modifioija. Näiden ryhmien ulkopuolelle jää vielä koko joukko enemmän tai vähemmän leksikaalistuneita *v*-johdoksia.

ISTVÁN BÁTÓRI selvitteli mordvan objektikonjugaatiota. Objektin persoonaa ja lukua ei aina pystytä erottelemaan tarkasti, eikä se ole tarpeenkaan. Onhan mm. suomen omistusjärjestelmässä omistetun monikollisuus vaillinaisesti ilmaistu. Hänen mielestään on turha rekonstruoida kantamordvaan mahdollisimman erilaistuneita muotoja, vaikka niin on aiemmin tehty. Objektikonjugation polyfunktioisuutta käsittelee myös TAMARA TIHONOVA-SURKOVA.

SIRKKA SAARISEN esitelmä oli volgalaisten kielten rinnastuksesta. Sekä mordva että mari ovat melko äskettäin lainanneet kaksi 'ja'-rinnastuskonjugaatiota venäjältä: *i* ja *da*. Vanhemmat rinnastuskeinot ovat mordvassa epäproduktiivinen komitatiivi *-ñek* ja monikonkopulatiivinen käyttö. Marissa postpositio *den/ten* seuraa rinnastuksen ensimmäistä jäsentä, ja mahdollinen sijapäätte tulee vain jälkimmäisen jäsenen perään.

Katsauksia

Normaali kopulatiivinen elementti marissa on partikkeli *at* tai harvinaisempi *ak*, joka liitetään kumpaankin rinnastettavaan, esim. *erat kasat* 'aamulla ja illalla'. Murreteksteissä voi yksikön 2. tai 3. persoonan possessiivisuffiksi toimia rinnastavana aineksena.

MIHAIL MOSININ aihe oli sananmuodostuksen integraatioilmiöt mordvan kielissä. Monet alkuperäiset yhdyssanat tai johdokset ovat enemmän tai vähemmän täydellisesti yksinkertaistuneet yksimorfeemisiksi sanoiksi. Kieltosana on prefiksoitunut joihinkin sanoihin kiinteästi, esim. E *aparo* 'suru, harmi' < *a* 'ei' + *paro* 'hyvä'. Morfeeminraja on voinut hämärtyä yhdyssanan keskeltä, kuten E *šel'ved* 'kyynel' < *šel'me* 'silmä' + *ved* 'vesi'. Myös kannan ja johtimen välinen morfeemiraja on voinut hämärtyä, tällaisia tapauksia löytyy etymologioita tutkimalla. Johdin voi nykyään olla erottamaton osa alkuaan johtamattomaan kantasanaan liittyneenä, esim. E *piřavks* 'aita' < *piře* 'piha, puutarha' + *vks*-johdin.

DMITRI TSYGANKIN esitteli kahta konversiotyyppiä. Kieliopilliset muodot leksikaalistuvat, kuten E *nardamo* 'pyyhe, pyyhkeksi' < 'pyyhkiminen, kuivaaminen' tai M *íasa*, E *íese* 'täällä' < M *ía*, E *íe* 'tämä'. Konversion avulla on nomineista muodostettu monia adverbeja, kuten M *alu*, E *alov* 'alas', vrt. M *al* 'alapuoli'; M *värdä*, E *verd'e* 'ylhäältä, yltä', vrt. M *vär* 'yläpuoli'. Sanan käyttö toisen sanaluokan sanana on suomalais-ugrilaisille kielille tyypillistä.

Nominien johto-oppia ja erikoissanastoja käsitteli ALEKSANDRA GREBNEVA esitelmöidessään suffikseista *-ks*, *-kaj/-gaj* produktiivisina aineksina mordvan fytonymeissa. *ks*-johtimen avulla saadaan marjan nimestä puun tai pensaan nimi, esim. E *piřol* 'pihlajanmarja' > *piřolks* 'pihlaja' (murteissa myös *piřolkt*). Kantasana on voinut hämärtyä: E *palaks* 'nokkonen' < *pala-* 'palaa'. Toisinaan *ks* ei tuo mitään uutta sanan merkitykseen: E *ukřtor* – *ukřtorks* 'vaahtera'. Joissakin kasvinnimissä esiintyy pitempi joh-

dintoisinto, kuten mokšan *-fks*, jota vastaa ersän *-vks*, sekä molempien *-rks* tai *-lks*, esim. E (sekamurt.) *ravža* 'musta' > *ravžilks* 'mustakoiso'. Monia luonnonvaraisten ja joidenkin viljelykasvien nimiä muodostetaan *kaj/gaj*-johtimen avulla. Kantasanaan voi olla nomini: E *lovco* 'maito' > *lovcinkaj* 'tyräkki', *lovcakaj* 'voikukka'; adjektiivi: E *lambamo* 'makea' > *lambakaj* 'lanttu'; verbi: E *ped'a* 'kiinnittyä' > *ped'akaj* 'takiainen'.

RAISA ŠIRMANKINA vertaili mordvan ja unkarin fraseologisten yksiköiden semanttista ja rakenteellista luonnetta. Yhteistä ovat mm. sydämen, sielun, pään, järjen ja mielen avulla muodostetut fraasit, esim. M *sävəms prəs mezə*, E *sajems prəs mezə*, unk. *fejébe venni vmit* 'saada jtk päähänsä'.

Ainoa mordvan lainasanoihin liittynyt esitelmä oli NIKOLAI BUTYLOVIN bolgarismeista mordvan kielten leksikossa. Mordvan turkkilaiset lainat ovat pääosin peräisin tataarista, mutta löytyy myös bolgaarilais-tšuvassilaisia ja venäjän kautta tulleita turkkilaisia lainasanoja. Bolgarismit voidaan monin äänteellisin kriteerein erottaa tatarismeista. Bolgariin vaikutus mordvaan oli vahva vuoden 1000 molemmin puolin.

MARIJA IMAIKINA käsitteli yhtä mordvan typologista erikoisuutta, nominien konjugointia. Melkein kaikki sijamuodot voivat saada peräänsä määräisen taivutuksen tunnuksen, mokšassa genetiivikin, esim. M *Pitše vel'əñ lomattñä* '(ne) Pitše(Mänty)kylän ihmiset' > *Pitše vel'əñ-ñä-trñä* '(ne) pitšeläiset'. Nominien lisäksi myös postpositiot voivat saada sijapäätteen ja määräisen taivutuksen tunnuksen, esim. E *vašo marto lišmetñe* '(ne) varsan kanssa olevat hevoset' > *vašo martotñe/martonšetñe* '(ne) varsalliset'. Kaikki sijamuodolliset nominit paitsi datiiivissa olevat osallistuvat konjugointiin. Imaikinalla oli runsaasti esimerkkejä substantiiveista: (inessiivi) E *miñ veše ašosotano* 'me kaikki olemme valkoisissa' E *tiñ pakšasol'id'e* 'te olitte pellolla', (abessiivi) M *al'atñe kartuzftomot* 'miehet ovat lippalakitta'; pro-

nomineista: (genetiivi) E *varma ved'geveš miñekel'* 'tuulimylly oli meidän'; partiisiipeista: (komparatiivi) M *šabas šařko-d'iřkal' ni* 'lapsi ymmärsi jo'.

Mordvan onomastiikka oli kahden tutkijan aiheena. NIKOLAI MOKŠIN oli perehtynyt Venäjän kanslioiden 1500–1700 -luvulta peräisin oleviin mordvalaisiin naisten nimiin. Tyypillisiä tuon ajan nimiä olivat *ava*-loppuiset (*ava* 'nainen'): Azrava, Valdava, Litava, Mazava, Pokšava, Tundava jne. Joukossa oli myös turkkilaisperäisiä nimiä, kuten Asan, Dugai, Kenebaja, Jagildja sekä ei-kristillisiä venäläisiä nimiä: Veselka, Narjadka, Kuklja jne. Myös venäläisillä oli *ava*-loppuisia nimiä, jotka mordvalaiset sitten helposti omaksuivat, kuten Belava, Horošava.

V. BONDALETOV oli tutkinut Penzan läänin mordvalaisia antroponyymejä ja verrannut niitä venäläisiin. Nykyersäläiset ja -mokšalaiset käyttävät pääasiassa kreikkalais-bysanttilaista alkuperää olevia etunimiä niin kuin venäläisetkin. Tulokseksi saatiin 400 eri nimeä. Keskimäärin oli yhdessä kylässä 42 miesten ja 48 naisten nimeä. Kaikkein yleisimpien viiden nimen kantajia oli 50 % miehistä ja 41 % naisista.

Mordvan objektin muotoja pohdiskeli ALHO ALHONIEMI. Tavalliset objektin sijat ovat nominatiivi ja määräinen genetiivi, joskus myös inessiivi, elatiivi tai ablatiivi. Paitsi joitakin verbejä, joilla on ablatiivinen rektio, käytetään erosijaa 'syödä' ja 'juoda'-merkityksisten verbien yhteydessä, kun niillä on transitiivinen osaobjekti. Kun niillä on määräinen kokonaisobjekti, on sen sija inessiivi. Tästä Alhoniemi oli laatinut monipolvisen puudiagrammin, josta kävi ilmi, että mordvan 'syödä'-verbit *jarsams* ja *sevems* ovat täydennysjakaumassa. Sen sijaan on olemassa ainoastaan yksi 'juoda'-verbi *šimems*, jonka on katettava koko merkityskenttä.

Mordvan adjektiiviattribuutin kongruenssi oli herättänyt JÓZSEF NAGYN kiinnostuksen. Hän totesi, että monikollinen adjektiivi esiintyy vain elollisten

olentojen yhteydessä, kuten E *part íejjerí* 'hyvät tytöt'. Monikollinen adjektiiviattribuutti ei koskaan edellä possessiivisuffiksillista pääsanaa. Kongruenssitapaukset ovat kansanrunoudessa varsin harvinaisia, *paro* ei kuitenkaan ole erikoisasemassa. Adjektiiveihin liittyi toinenkin esitelmä. NIKOLAI ALJAMKIN oli tutkinut erilaisten adjektiivien järjestystä mordvan kielten attribuutteisissa sanaliitoissa.

Vanhimpia marilais-unkarilaisia yhteyksiä antroponymian valossa esitteli SEMJON TŠERNYH. Unkarilaisten omakielisen etnonymien vastineita löytyy vanhoista maria koskevistä lähteistä. Baški-riassa Bela-joen laaksossa sijaitsee marilainen kylä nimeltä Možar. Vielä nykyin elää marilaisia perheitä, joilla on sukunimi Možarov tai Madiarov. Jotkin marilaisten etunimet muistuttavat unkarilaisten heimojen nimiä: kese (mar. Kesem, Kesanak), gyarmat (mar. Jarmet), gyula (mar. Julai, Juleška). Osa vanhoista marilaisten nimistä voidaan selittää vain unkarin avulla: mar. Tšikai < unk. *csikó* 'varsa', mar. Jedeš, Jedeška, Ediš, Ediška > unk. *édes* 'rakas, kulta'. Esitelmöitsijän mielestä nämä ja monet muut esimerkit todistavat, että unkarilaisilla on ollut merkittävä osuus ei ainoastaan baškiirien, vaan myös marilaisten etnogeneesissä.

Marilais-iranilaiset kielikontaktit oli puolestaan DMITRI KAZANTSEVIN aiheena. Marista on toistaiseksi löytynyt 30 iranilaisperäistä sanaa, useimmat substantiiveja. Lainojen vokaalistossa tapahtuneet muutokset, mm. loppuvokaalin redusoituminen, ovat tyypillisiä marin kielen varhaisvaiheelle. Kolmas kontakti-aihe oli ANATOLI KUKLININ Marin tasavallan paikannimistön ugrilaiset ainekset. On arveltu, että toisen vuosituhannen alussa Unža-joen rannalla olisi asunut obinugrilaisia ja Vetlugan varrella manseja.

ZOJA ZORINA esitti marin glottaaliklusiilin foneettisen ja foneemisen analyysin. Se kuuluu vuorimarin äännesysteemiin, mutta ei niittymarin. Glottaaliklu-

Katsauksia

siili [ʔ] esiintyy minimipareissa: *parmy* [pármə] 'paarma' — *partmy* [párʔmə] 'avoinna'. Se esiintyy sanan keskellä tai lopussa; sanan alussa se on valinnainen vokaalin edellä.

GENNADI TUŽAROV oli joutunut auto-onnettomuuteen eikä itse päässyt kongressipaikalle, mutta hänen esitelmänsä marin tuntomerkitsemän nominin ja nominatiivin funktiosta luettiin. Monet tutkijat ovat aiemmin esittäneet, että tällainen komponentti olisi muuttumaton. Esitelmän kirjoittaja oli kuitenkin kieli-materiaalia analysoituaan tullut päinvas-taiseen tulokseen. Määräisessä kontekstissa siihen voi liittyä omistusliite tai monikon tunnus. Nominatiivissa oleva nomini voi ilmaista toiminnan subjektia tai objektia, (genetiivi)attribuuttia, temporaalisuutta, lokaalisuutta tai toiminnan tapaa. EVA TOULOUZE oli perehtynyt marin objektin merkintään.

N. GLUHOVAN aihe oli marin folkloretekstien kommunikatiivis-pragmaattiset piirteet. Kahden perinnelajin analyysi paljasti useita kommunikatiivisia tarpeita. Kansansatujen tarkoitus on 1) viihdyttää; 2) moralisoida, laskea leikkiä; 3) pukea todellisuus runolliseen asuun. Rukoukset taas on tarkoitettu 1) varmistamaan tietty osuus hyvinvoinnista ja varjelemaan pahalta; 2) vaikuttamaan uskoviin tunteisiin; 3) vaikuttamaan psykologisesti esittäjäänsä niin, että tämän olisi helppo muuttaa mielialaansa, tunnetilaansa.

Näiden sektioesitelmien lisäksi Tsygankin ja Kazantsev pitivät symposiumiesitelmät mordvan ja marin murteiden tutkimuksesta. Toisessa symposiumissa nimeltä Volgan-Kaman seudun alueelliset kosketukset pidettiin useita volgalaisia kieliä käsitelleitä esitelmää. Tataari MIRFATIH ZAKIJEV ja baškiiri ALMAS ŠAIHULOV pohtivat mordvan, marin ja udmurtin suhdetta tšuvassiin, taariin ja baškiiriin. Virolainen PAUL KOKLA tarkasteli volgalaisten ja permiläisten kielten yhteisiä ja toisistaan poikkeavia morfologisia piirteitä. Udmurtti IVAN TARAKANOVIN huomion koh-

teena olivat näiden kielten onomato-poettiset verbit.

Sekä mordvalaisten että marilaisten delegaatiot kongressissa olivat samansuuruiset, mikä merkitsee, että lähes kaikki mordvalaiset olivat kielitieteilijöitä, marilaisia riitti muihin sektioihin enemmän. Nyt kun Neuvostoliitosta pääsee helpommin ulkomaille esiintymään kansainvälisiin kokouksiin, korostuu sikäläisten panos omien kansojensa tutkimuksessa. Suomea ja Unkaria lukuun ottamatta ainakin volgalaisiin kieliin perehtyneet ei-äidinkielliset tutkijat vaikuttavat nykypäivinä kovin harvinaisilta. Kuulijakunnan kansallinen koostumus vastasi hyvin esitelmäsiijöiden koostumusta, mikä johtui varmasti osittain siitä, että ylipitkiä nopeasti luettuja esitelmää on raskas seurata vieraalla kielellä. Volgalaisten kielten sektiossa on kohtalainen venäjän osaaminen välttämätöntä. Toisaalta nyt on pitkästä aikaa mahdollisuus päästä kenttätöihin vuosikymmenet suljettuina olleille alueille.

MERJA SALO

*

Samojedikielet

Samojedikielten osuus Debrecenin kongressissa oli kolmijakoinen. Monissa yleisen uralistiikan piiriin kuuluvissa esitelmissä samojediinkin luonnollisesti kiinnitettiin sen ansaitsemaa huomiota. Nimenomaisesti samojediaiheisiä esitelmää saatiin kuulla sekä pleenumi- että symposiumiesitelmien joukossa. Sektioistunnoista samojedikielille oli omistettu ei enempää eikä vähempää kuin yksi ilta-päivä ja sen seitsemän esitelmää.

Yleinen uralistiikka on yhtä kuin yleinen fennougristiikka. Toisin sanoen samojedilaista haaraa ei ole yhtään mielekkäämpää jättää pois kielikuntaamme koskevasta vertailevasta tutkimuksesta kuin mitään muutakaan haaraa. Useimmat Debrecenissä kuullut yleisen feno-